

Op 16 mei 2019 zijn bij de raadsgriffie vragen binnen gekomen van de heer Versteeg van de fractie Raadslid Groep Versteeg / Verbindend Rechts gericht aan de voorzitter van de Raad op grond van ex artikel 35 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad. Het college van Burgemeester en Wethouders beantwoordt de vragen als volgt.

Betreffende beantwoording schriftelijke vragen van de heer Versteeg (Raadslid Groep Versteeg / Verbindend Rechts) inzake Arbeidsmarkt.

Op 9 mei jongstleden verscheen in Dagblad de Twentse Courant Tubantia een artikel over de rooskleurige toestand op de Enschedese en in mindere mate de Twentse arbeidsmarkt. Dit artikel roept toch de nodige vragen bij ons op.

vragen

1. Is het juist dat we in Enschede in werkelijkheid nog steeds een hoger percentage mensen in de bijstand hebben dan in andere Twentse gemeenten?
Zo nee, wat is er dan niet juist?

Ja dat klopt. Het werkloosheidspercentage ligt in grote steden over het algemeen hoger dan in kleinere steden en dorpen. Zo ook in Twente.

Het werkloosheidspercentage lag in april 2019 in Enschede op 5.2%.

Het Twents gemiddelde lag op 3.3%¹

2. Asielzoekers komen landelijk maar mondjesmaat aan het werk. Van de mensen die al 1,5 jaar een verblijfsvergunning hebben, is slechts 4 procent aan de slag. Van de mensen die zo'n papertje al 2,5 jaar op zak hebben, is het 11 procent. Zo blijkt uit een CBS-onderzoek uit april 2018. Daarnaast de genoemde 500 statushouders die nog aan het inburgeren zijn.
Gedurende welke periode bevinden deze 500 statushouders zich in Enschede?
Het gaat om de 500 statushouders die worden vermeld. Dit zijn de statushouders die nog een uitkering genieten.

Vraag is dus: hoelang zijn deze in Enschede aanwezig. Ervan uitgaande dat Enschede ook de eerste plek in Nederland is (na verkrijgen van de tijdelijke status) waar ze verbleven. Als dat niet zo is dan dit ook apart opgeven. Als dus iemand na vertrek uit het AZC dus eerst in Almelo, Leeuwarden, Borne of welke stad dan ook heeft gewoond dit aangegeven. Handigst dan misschien om erbij te vermelden wanneer deze statushouders de tijdelijke status hebben verkregen.

Ons systeem is niet ingericht om het antwoord op deze vraag te genereren. Wij kijken alleen naar het aantal jaren dat de statushouders in Enschede zijn gevestigd en wat wij kunnen doen om hen te ondersteunen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal uitkeringsdossiers waarvan de hoofduitkeringsgerechtigde statushouder is, op peildatum 20-5-2019, met het aantal jaren dat de persoon in Enschede staat ingeschreven.

jaren_Ens	Aantal statushouders
0-1	74
1-2	81
2-3	176
3-4	128
4 +	31
Eindtotaal	490

¹ Arbeidsmarktmonitor Twente, mei 2019

3. De genoemde 500 statushouders met een bijstand uitkering is 8% van de bijstand gerechtigden in de gemeente Enschede. Dat betekent pakweg 8 miljoen euro (zonder additionele kosten, zorg- en hulpvragen en bijzondere bijstand).
Is bekend wat de werkelijke kosten van deze 500 statushouders zijn? Maar dan op basis gehele gezin en wel rekening houdend met additionele kosten, zorg- en hulpvragen, bijzondere bijstand, begeleiding inburgering, taalcursus etc. (mag ook gemiddeld)
Zo nee, waarom niet en hoe krijgen we die kosten wel inzichtelijk?

Het College kiest ervoor om geen uitsplitsing te maken naar bevolkingsgroepen als het gaat om kosten voor bijzondere bijstand en zorg.

Voor iedere statushouder ontvangt de gemeente € 2370,- van het Rijk, ten behoeve van integratie.

Voor het leren van de Nederlandse taal en het slagen van de inburgering draagt de statushouder in de huidige wet zelf de volledige verantwoordelijkheid. Om het traject te bekostigen sluiten zij een lening af bij DUO.

4. Feit is dat arbeidsmigranten uit EU-landen zoals Polen en Tsjechië een restitutie op de Sociale lasten krijgen, omdat ze op papier niet permanent in Nederland wonen. Daarmee faciliteren uitzendbureaus werkgevers om de sociale lasten te ontwijken.

Bent u bekend met de regelgeving?

Zo nee, waarom niet?

Zo ja, heeft u aanwijzingen dat dit in de gemeente Enschede al dan niet wordt toegepast?

Nee, omdat we op de regelgeving en de uitvoering daarvan geen invloed hebben als lokale overheid. Het college volgt de ontwikkeling van fiscale regelgeving op dit punt niet.

Er zijn overigens ook geen aanwijzingen dat het door u geschetste misbruik in Enschede voorkomt. Hadden wij die wel, dan zouden wij daarop handelen.

5. Een extra verdienmodel voor uitzendbureaus (direct of indirect) is om arbeidsmigranten te huisvesten. Vaak heeft dit tot gevolg een slechte huisvesting tegen hoge kosten waardoor er onder meer de alom bekende overlast van deze arbeiders ontstaat doordat ze met teveel mensen op een te kleine ruimte verblijven. Hoe gaat de gemeente Enschede dit handhaven?

Zoals we dat bij alle bevolkingsgroepen doen.

Er zijn bij de politie en de gemeente geen aanwijzingen dat deze vorm van uitbuiting in Enschede voorkomt. Er zijn evenmin specifieke cijfers over overlast door arbeidsmigranten. De afdeling handhaving krijgt incidenteel melding van (geluids-)overlast en pakt dit op reguliere wijze op.

Er is ook geen specifiek beleid op de huisvesting van arbeidsmigranten; de reguliere regels uit het bestemmingsplan, waaronder ook regels omtrent onzelfstandige bewoning, gelden voor alle (tijdelijke) inwoners van Enschede.

6. Nu is bekend dat 50plussers moeizaam aan een baan komen terwijl ze erg gemotiveerd zijn. Van werkgevers kant hoor je vaak dat de belemmering om deze mensen aan te nemen onder meer de kosten zijn. Dit geldt in wezen deels ook voor werknemers die al in dienst zijn. Het betreft hier onder meer: de zogenaamde seniorendagen, de werkelijke bruto kosten (restitutie regeling), ziektekosten, verplichte vakantie dagen etc. etc.
Worden door regels, die van toepassing kunnen zijn voor arbeidsmigranten en statushouders, de Nederlandse 50plusser achtergesteld op de arbeidsmarkt?
Zo nee, waarom niet?

Nee, het arbeidsmarktinstrumentarium van de gemeente is voor alle werkzoekenden gelijk beschikbaar. Geen enkele inwoner wordt uitgesloten of achtergesteld. Ook de persoonlijke aandacht is voor alle werkzoekenden binnen de Werkplein, danwel de Wijk-doelgroep gelijk.

Er zijn voor 50plussers wél een aantal fiscale regelingen zoals de Mobiliteitsbonus en het LoonKostenVoordeel, waarover Werkplein Twente werkgevers specifiek voorlicht (zie voor nadere toelichting het Uitvoeringsprogramma EAA 2019). Ook proberen we vooroordelen ten aanzien van doelgroepen waar nodig weg te nemen en maken wij melding van (leeftijds-)discriminatie als dat voorkomt.

7. Er is grote vraag naar technisch- en productiepersoneel. Grotendeels prima uit te voeren door mensen die maximaal beschikken over een middelbare (beroeps) opleiding.
Een profiel dat prima past bij de Enschedese inwoners en wellicht nog wel meer voor de 50 plussers. Is er fysiek gekeken of we deze mensen niet tussen de 5020 bijstandsgerechtigden hebben?
Zo ja, hoeveel mensen hebben we daarmee aan een baan geholpen?
Zo nee, waarom niet?

Ja. Werkplein Twente monitort continu de kansen en mogelijkheden van onze werkzoekenden in relatie tot (kansrijke) sectoren zoals de techniek. Dat geldt voor alle doelgroepen.

Waar u op doelt met het aantal van 5020 bijstandsgerechtigden kunnen wij overigens niet nagaan.

138 uitkeringen van personen van 50 jaar of ouder zijn beëindigd wegens werk in 2018.

8. We hebben meermaals contact gehad over proeftrajecten "bijverdienen met bijstandsuitkering". Telkens liep dit stuk op de strikte regelgeving. Op enig moment is er wel aangegeven dat er een proef wordt genomen door een samenwerking met een uitzendbureau. Nu hebben we inmiddels ervaring met 'Twentse model' als het gaat om de zorgbureau 's waarmee wordt samengewerkt. Nu gaat het tegenwoordig in de meeste gevallen ondanks aantrekkende economie en schaarste op de arbeidsmarkt nog vaak eerst om een contract via een uitzendbureau, deeltijdwerk of om een 'contract voor bepaalde tijd'.
Hebben we als gemeente wel de samenwerkende uitzendbureaus geselecteerd om misbruik gemeenschapsgeld te voorkomen? Te denken aan bijvoorbeeld achterstellen van de Nederlanders door restitutie sociale lasten (arbeidsmigranten) of subsidie stapelen via de asielindustrie die we in Enschede inmiddels ook volop hebben. (statushouders)
Zo nee, waarom niet?

Het college distantieert zich van uw term 'asielindustrie'.

Wij hechten er waarde aan om de grondwet na te leven en iedereen gelijk te behandelen: werkgevers ontvangen geen specifieke gemeentelijke subsidies voor het aan het werk helpen van statushouders.

Wij werken intensief samen met een uitzendbureau in het kader van de pilot outsourcing.

Wat we wel doen is tegemoet komen aan de vraag van werkgevers om meer informatie over de achtergrond en specifieke behoeften van werkzoekenden om duurzame arbeidsparticipatie te realiseren. Dat doen we voor alle werkzoekenden, dus ook voor statushouders.

9. Hebben we in beeld welke bedrijven in Enschede acute behoefte hebben aan arbeidsmigranten? Welke bedrijven zijn dat, op welke wijze hebben we dat in kaart gebracht en in welke aantallen?

Het college hecht er aan te benadrukken dat Werkplein Twente vacatures registreert die worden aangemeld door bedrijven en daarbij vervolgens de meest passende kandidaat zoekt. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt naar herkomst of andere persoonskenmerken.

Werving van arbeidsmigranten behoort niet tot de taak van het Werkplein. Om die reden is er geen overzicht beschikbaar.

Het is overigens in algemene zin wel bekend welke sectoren veel gebruik maken van arbeidsmigranten. In de meeste gevallen zijn de gevraagde vaardigheden op de binnenlandse arbeidsmarkt niet beschikbaar; zoals bijvoorbeeld in de procestechniek, waar o.a. veel vraag is naar slachters en uitbeenders.

10. Kan de statushouder niet het werk van de arbeidsmigrant verrichten? Zij zijn immers al aanwezig en gehuisvest.

Werkgevers kiezen er voor om arbeidsmigranten naar Nederland te halen als de vaardigheden die zij zoeken niet meer tegen passende condities te vinden zijn op de regionale arbeidsmarkt.

11. Kunnen we binnen de regels en met behoud van een sociaal vangnet als gemeente, mensen (niet zijnde statushouders of arbeidsmigranten) aan werk helpen en onze Enschedese ondernemers daarmee ontlasten? Te denken valt aan bijvoorbeeld MKB vangnet of Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen waarbij we als gemeente maximale ondersteuning bieden en blijven bieden voor wat betreft administratieve ballast.
Zo nee, waarom niet?
Zo ja, waarom doen we dat dan niet?

Het instrument Flexensie biedt de mogelijkheid om tegen een vergoeding bovenop de uitkering werkervaring op te doen als werknemer.

Het ROZ biedt mensen met een uitkering vanuit de Participatiewet ondersteuning bij het opzetten of uitbouwen en runnen van een kleine onderneming binnen de uitkering in het kader van de regeling 'ondernemen naar vermogen'.

Voorafgaand aan deze trajecten bieden we maatwerk-schakelprogramma's aan om mensen klaar te stomen. Specifiek voor statushouders kennen we STAR/T; een schakeltraject richting het reguliere aanbod van het ROZ.

Enschede, 11 juni 2019

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit

dr. G.O. van Veldhuizen